SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2912

av Thomas Ragnarsson m.fl. (M)

Stärkt trygghet för barn

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge socialtjänst, förskola och skola utökade befogenheter och bättre möjligheter att samverka kring barn som far illa, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa skyldighet att orosanmäla för alla offentliganställda vid misstanke om att barn far illa, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra ett barnsekreterarlyft för att stötta socialsekreterare som arbetar med de svåraste barnfallen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla HVB med tydligare fokus på anpassad vård och utbildning och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avveckla Statens institutionsstyrelse och bygga upp en ny myndighet med tydligare fokus på vård, utbildning och trygghet och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frysa ekonomiska tillgångar för föräldrar som skickar sina barn på ”uppfostringsresor” utomlands, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa fler platser på skyddade boenden för hedersutsatta kvinnor och flickor och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att bidragstaket träder i kraft fullt ut och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att halvera antalet som har försörjningsstöd genom att staten exempelvis tar ett större ansvar för att bedöma arbetsförmåga och säkerställa att människor får rätt insatser, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

För Moderaterna är det viktigt att barnens rätt alltid väger tyngst i lagstiftningen och att barnens rätt också alltid väger tyngre än föräldrars eller andra vårdnadshavares intressen. Barnets bästa ska stå i centrum. Barn ska ha en uppväxt med trygghet, omvårdnad och en god fostran. Det är föräldrarnas ansvar att ge barnet detta. När föräldrarna inte klarar av att det ansvaret behöver samhället komma in och hjälpa och skydda barnet.

I Sverige har barn egna rättigheter. Den moderatledda regeringen har under den gångna mandatperioden genomfört den största socialpolitiska omläggningen på flera decennier. Nya lagar, verktyg och resurser är på plats. Politiken har lagts om i grunden – mot förebyggande arbete och tidiga insatser.

En ny modern socialtjänstlag som är anpassad till dagens samhälle har införts. Socialtjänsten blir mer förebyggande, tillgänglig och kunskapsbaserad, med tydlig förankring i vetenskap och beprövad erfarenhet. Barns rättigheter stärks och den nya socialtjänstlagen innebär en ökad anpassning till barnkonventionen.

När nästan hälften av familjer tackar nej till sociala insatser blir barn lidande. Det är oacceptabelt. Därför har vi tagit fram lagstiftning om mellantvång och elektronisk övervakning som stärker föräldraansvaret och möjliggör för socialtjänsten att kunna sätta in tidiga insatser för att stödja och skydda barn och unga även när samtycke till insatserna saknas.

Vi har också stärkt föräldraansvaret och föräldrastödet. En permanent satsning stärker föräldraskapsstödet i hela landet och möjliggör tidigare och mer träffsäkra insatser.

Vi har infört skolsociala team. Skola och socialtjänst arbetar tillsammans för att öka närvaro, förebygga utanförskap och skapa trygghet för elever i riskzon.

Vi har stärkt barnskyddet. Fler aktörer får anmälningsskyldighet. Socialnämnden får bättre information för beslut som utgår från barnets bästa.

Myndighetssamverkan

Det behövs ett brett angreppssätt för att skydda barn i utsatta miljöer, i såväl hemmiljöer, skola och ute i samhället. Därför vill Moderaterna ge socialtjänst, förskola och skola utökade befogenheter och bättre möjligheter att samverka kring barn som far illa. Samverkan mellan myndigheter är en del av skyddet av barn.

Inom ramen för detta vill vi införa en skyldighet för offentliganställda att göra en orosanmälan vid misstanke om att ett barn far illa.

När socialtjänsten får kännedom om att ett barn kan ha utsatts för brott, exempelvis våld eller sexuella övergrepp, finns idag ingen generell lagstadgad skyldighet att göra en polisanmälan. Socialstyrelsens allmänna råd anger att sådana misstankar bör polisanmälas skyndsamt, om det inte strider mot barnets bästa. Socialtjänsten har dock möjlighet att efter en individuell bedömning avstå från eller avvakta med en anmälan.

Socialtjänsten har ett centralt ansvar för barns skydd och trygghet. Att misstankar om allvarliga brott mot barn inte självklart leder till att polis och åklagare får kännedom om dem är problematiskt. En polisanmälan kan vara avgörande för att brott ska utredas och barn få det skydd de behöver. Det finns därför skäl att se över och stärka socialtjänstens ansvar att polisanmäla misstänkta brott mot barn, särskilt vid misstanke om våld och sexuella övergrepp.

Ett barnsekreterarlyft

När barn riskerar att fara illa behöver socialtjänsten kunna göra välgrundade bedömningar och sätta in rätt insatser. För att stärka stödet till socialsekreterare som arbetar med de svåraste barnfallen vill Moderaterna genomföra ett barnsekreterarlyft. Barnsekreterarlyftet är en del av arbetet för att stärka skyddet och stödet till utsatta barn och familjer.

HVB med anpassad vård

Barn som placeras på HVB-hem behöver en trygg plats. Bakgrunden kan handla om våld, övergrepp, allvarliga omsorgsbrister eller andra skadliga förhållanden i det egna

hemmet. Det kan också handla om eget missbruk, kriminalitet, annat skadligt beteende eller annan problematik. Dessa barn behöver trygghet och vård som är anpassad efter deras behov och en fungerande skolgång. Moderaterna vill därför reformera HVB-vården med tydligare fokus på anpassad vård och utbildning. Placeringen ska ge barnet stöd att bryta en destruktiv utveckling och bättre förutsättningar för en självständig framtid. Barnets behov och möjligheter ska stå i centrum.

Ersätt SiS med ny myndighet

Tidigt under hösten 2026 presenterades utredningen ”En reform av den statliga barn- och ungdomsvården" (SOU 2026:52). Utredningens viktigaste slutsats är att Statens institutionsstyrelse (SiS) bör läggas ner och ersättas av en ny myndighet.

Moderaterna står bakom slutsatsen om att SiS ska läggas ner. Det behövs en nystart. Genom de satsningar som gjorts historiskt ser vi att det finns mer potential men att den inte kan uppnås inom ramen för nuvarande system. Därför vill Moderaterna se en helt ny myndighet som ska ha uppdrag att ge vård av hög kvalitet och skapa en trygg miljö.

Barn- och ungdomspsykiatrin

Under Moderaternas tid i regeringsställning har vi beslutat om en nationell strategi, ökade resurser och riktade satsningar på BUP och barns och ungas psykiska hälsa, men mer behöver göras för att säkerställa en tillgänglig och sammanhållen vård i hela landet. Särskilt viktigt är att barn och unga fångas upp tidigt och att de svårast sjuka får rätt behandling i tid. Samtidigt behöver styrningen av psykiatrin förändras så att vården hänger ihop, finns nära patienten och inte kräver att den enskilde själv ska samordna sina insatser. För att underlätta övergången för unga inom barn- och ungdomspsykiatrin vill Moderaterna höja åldersgränsen från 18 till 21 år. Det minskar risken för att unga ska falla mellan stolarna.

Skydd mot våld i nära relationer och hederskultur

Ingen flicka ska leva i skräck för fysiskt eller psykiskt våld eller för att bli bortförd och bortgift utomlands. Detsamma gäller självklart pojkar. Men hundratusentals unga i Sverige lever under hedersförtryck och berövas sina grundläggande fri- och rättigheter. Under vår tid i regeringsställning har vi kriminaliserat oskuldskontroller, oskuldsintyg och oskuldsingrepp, oavsett samtycke. Vi har gjort det straffbart att inte avslöja eller

förhindra tvångs- eller barnäktenskap. Utländska månggiften, tvångsäktenskap och barnäktenskap erkänns inte längre i Sverige. Nyligen förbjöds även kusinäktenskap och att utsätta någon för psykiskt våld eller tvång har kriminaliserats. Men vi kommer inte att ge oss förrän hederskulturen är utrotad.

Under mandatperioden har vi också drivit igenom ny lagstiftning för skyddat boende. De nya reglerna innebär att kraven för skyddade boende skärps. Det har införts en tillståndsplikt och kvalitet och säkerhet har stärkts. Barnens samt de våldsutsatta kvinnornas trygghet sätts i centrum. Den moderatledda regeringen har stärkt barns rättigheter i skyddat boende. Barn ska få sina egna behov av skydd och stöd bedömda och ett eget beslut om placering. Skydd ska kunna ges även om den andra vårdnadshavaren inte samtycker, när lagens förutsättningar är uppfyllda. Reformen stärker också barnens tillgång till skolgång och hälso- och sjukvård. Moderaterna vill se över möjligheten att skapa fler platser på skyddade boenden för hedersutsatta kvinnor och flickor.

Stoppa gängens rekrytering av barn

Allt yngre barn dras in i grov brottslighet. Gängen har flyttat sin rekrytering från skolgården till mobiltelefonen och använder barn som utförare av våldsbrott och annan kriminalitet.

Varje barn har rätt till en trygg uppväxt och möjligheten att välja sin egen väg i livet. Inget barn ska behöva växa upp med kriminella som förebilder eller rekryteras till ett liv som riskerar att sluta i fängelse eller dödligt våld. För Moderaterna är detta en av vår tids viktigaste rättvisefrågor.

Utvecklingen är ett uttryck för flera saker - en organiserad brottslighet som under alldeles för lång tid mötts med otillräckliga insatser och ett rättspolitiskt system som byggts för en annan tid och verklighet. Dessa system har varken lyckas skydda medborgarna från livsfarligt våld, ge brottsoffer upprättelse eller bryta de destruktiva mönster som finns runt de här barnen.

Därför har vi påbörjat arbetet för att lägga om både det brottsförebyggande och det brottsbekämpande arbetet. Vi river sekretesshinder, stärker socialtjänstens möjligheter att agera tidigt och skärper straffen för dem som utnyttjar barn i kriminella syften. Samhället ska ingripa tidigare, vara mer närvarande och använda fler verktyg för att skydda barn som riskerar att dras in i kriminalitet.

I regeringsställning har vi genomfört den största omläggningen någonsin för att öka barns trygghet och sätta in insatser tidigt. En helt ny socialtjänstlag med fokus på förebyggande arbete har införts, Lex Lilla Hjärtat har stärkt barns rättigheter, socialtjänsten får möjlighet att ge insatser även när samtycke från föräldrar saknas och sekretesshinder har rivits. Men det förebyggande arbetet behöver fördjupas ytterligare för att inget barn ska fara illa eller fastna i gängens klor.

Samtidigt måste samhället bli tydligare mot unga som begår allvarliga brott. Vi skärper straffen för unga lagöverträdare, inrättar ungdomsfängelser och sänker straffbarhetsåldern till 14 år för de allra grövsta brotten, såsom mord och mordplaner. Systemet har inte varit byggt för den verklighet där barn används som soldater i kriminella nätverk. Det behöver nu förändras.

För att på allvar bryta utvecklingen måste vi också rikta fokus mot dem som bär det verkliga ansvaret – de vuxna kriminella som rekryterar barnen. Och vi ska fortsätta offensiven mot de kriminella aktörer som från utlandet styr, beställer och organiserar brott i Sverige.

Bidragstak och förbättrade bidragssystem

Vårt mål är att alla ska bli en del av arbetsgemenskapen och känna framtidstro i stället för att fastna i utanförskap och bidragsberoende. Mot det står en kombination av kravlös bidragspolitik och ökad invandring. Det skulle låsa fast ännu fler människor i utanförskap. Det har varken de som drabbas eller Sverige som land råd med.

Moderaterna har i regeringsställning påbörjat en omläggning av bidragspolitiken. Nu ställs tydliga krav på den som får försörjningsstöd att ta steg mot arbete. Den som har invandrat till Sverige behöver numera kvalificera sig genom att arbeta och bidra innan den får tillgång till hela välfärden.

Vi vill fortsätta att förbättra bidragssystemet. Fokus för nästa steg i reformeringen av de svenska bidragen är dels att säkerställa att alla får rätt stöd och dels att halvera antalet personer som får försörjningsstöd. Det handlar exempelvis om att samla ansvaret för bedömning av arbetsförmåga hos en gemensam statlig instans. I dag gör Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och socialtjänsten ofta olika bedömningar av samma persons arbetsförmåga. Det leder till att människor riskerar att falla mellan stolarna i stället för att få rätt stöd. Det är också naturligt att förvänta sig att människor flyttar för att ta tillgängliga arbeten. Kraven på att flytta för att kunna få ett jobb bör öka inom samtliga bidragssystem.

I maj 2026 fattade riksdagen beslut om ett införande av aktivitetskrav för den som har försörjningsstöd. Lagstiftningen trädde i kraft 1 juli 2026. Syftet med lagändringarna är att bryta passivitet och långvarigt bidragsberoende genom meningsfulla insatser som utvecklar arbetsförmågan. Aktiviteterna ska anpassas efter individens förmåga, med heltid som utgångspunkt.

Riksdagen har också fattat beslut om att ett bidragstak ska införas. Lagstiftningen träder i kraft 1 januari 2027.

Det ska löna sig bättre att arbeta än att leva på bidrag och Moderaterna vill att bidragstaket ska få fullt genomslag. Syftet med reformen är att stärka drivkrafterna till arbete, motverka och minska långvarigt bidragsberoende. Bidragstaket är en del av en bredare arbetslinje med målet att fler ska bli självförsörjande och antalet personer med försörjningsstöd halveras.

Med bakgrund mot detta är det viktigt att reformen om bidragstak värnas och genomförs med full kraft enligt tidigare fattat beslut i riksdagen.

Thomas Ragnarsson (M)

Matilda Ekeblad (M) *Lotta Björklund (M)*

Charlotte Broberg (M)